

**UCHWAŁA NR X/81/2019
RADY GMINY WARLUBIE**

z dnia 25 czerwca 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Warlubie za lata
2016-2017**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506) i art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 poz. 799, 1356, 1479, 1564, 1590, 1592, 1648, 1722, i 2161 oraz z 2019 r. poz. 42, 412 i 452) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się raport z wykonania programu Ochrony Środowiska dla Gminy Warlubie za lata 2016-2017, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Warlubie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

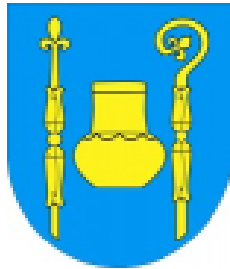
Przewodnicząca Rady Gminy

Maria Jankowska

Załącznik do uchwały Nr X/81/2019

Rady Gminy Warlubie

z dnia 25 czerwca 2019 r.

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WARLUBIE ZA LATA 2016-2017

GMINA: WALRUBIE

POWIAT: ŚWIECKI

WOJEWÓDZTWO: KUJAWSKO-POMORSKIE

CZERWIEC 2019

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	
II. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	
III. METODYKA OPRACOWANIA RAPORTU I ŹRÓDŁA INFORMACJI.....	
IV. STRUKTURA FIZJOGRAFICZNA GMINY	
V. GOSPODARKA	
VI. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY	
VI.I. DROGI	
VI.II. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	
VII. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	
VIII. PODSUMOWANIE	

I. WPROWADZENIE

Raport z realizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Warlubie za lata 2016-2017 wykonany w czerwcu 2019 roku.

Wykonując ustawowy obowiązek, wynikający z zapisu art. 17, ust.1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Dz.U. z 2018 poz. 799 ze zm.), Wójt Gminy Warlubie opracował dokument pn. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Warlubie” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Warlubie” przyjęty Uchwałą Nr XXVII/156/2017 Rady Gminy Warlubie z dnia 26 stycznia 2017 r.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi aktualizacja gminnych programów ochrony środowiska następuje, co 4 lata, natomiast w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane raporty z wykonania Programu (ocena realizacji planu operacyjnego, ocena mierników, efektywności Programu). Organy wykonawcze gmin, zgodnie z art. 18 ust. 2 ww. ustawy sporządzają, co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawiają go Radzie Gminy. W 2016 roku, w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Warlubie opracowany został rozdział przedstawiający Efekty realizacji dotychczasowego programu ochrony środowiska na lata 2016-2019. Niniejszy raport jest opracowaniem przedstawiającym i podsumowującym działania w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy Warlubie w latach 2016-2017.

II. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Przepisy Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2018 poz. 799 ze zm.) nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska. Sprawozdanie sporządzone dla Gminy Warlubie służy ocenie realizacji przyjętych celów i zadań oraz efektów tych działań. Opisuje realizację celów strategicznych Programu w latach 2016-2017 wraz z kosztami ich realizacji i źródłami finansowania do końca 2018 roku oraz opisuje wskaźniki efektywności Programu. Niniejszy Raport odnosi się bezpośrednio do Programu i odzwierciedla jego strukturę. Raport obejmuje okres realizacji Programu ochrony środowiska dla gminy za lata 2016-2017.

III. METODYKA OPRACOWANIA RAPORTU I ŹRÓDŁA INFORMACJI

Dane niezbędne do wykonania opracowania zostały pozyskane w wyniku współpracy z Urzędem Gminy Warlubie.

Przy opracowywaniu niniejszego raportu wykorzystano materiały i informacje dotyczące stanu środowiska naturalnego na terenie gminy udostępnione przez Urząd Gminy Warlubie oraz jednostki jej podległe. Wartości wskazanych w POŚ wskaźników wdrażania i monitorowania zostały określone przy wykorzystaniu danych Głównego Urzędu Statystycznego. Przy opracowywaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje świadczące o stanie środowiska naturalnego na terenie Gminy Warlubie, a były to głównie: dane udostępnione przez Urząd Gminy

Warlubie, dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego, dane z opracowań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

IV. STRUKTURA FIZJOGRAFICZNA GMINY

Gmina Warlubie położona jest w północnej Polsce, na północnym obrzeżu województwa kujawsko – pomorskiego, w powiecie świeckim. Pod względem fizycznogeograficznego podziału Polski (Kondracki, 2009) obszar gminy Warlubie położony jest w obrębie dwóch makroregionów. Część wschodnia gminy leży w obrębie makroregionu Doliny Dolnej Wisły, w obszarze mezoregionu Kotliny Grudziądzkiej. Pozostała część znajduje się w granicach makroregionu Pojezierze Południowo – Pomorskie w obszarze mezoregionu Bory Tucholskie. Gmina Warlubie leży w lewym brzegu Wisły, a ponad połowa jej obszaru to kompleksy leśne przylegające do Borów Tucholskich. Sieć osadniczą gminy tworzy 31 miejscowości wiejskich, wchodzących w skład 9 sołectw. Średnia wielkość wsi i sołectwa w gminie należy do niskich w porównaniu do średnich wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego. Według danych Urzędu Statystycznego przeciętną miejscowość w gminie zamieszkuje ok. 180 osób, co przy średniej dla obszarów wiejskich przekraczającej 220 lokuje gminę wśród obszarów o najniższej średniej. Sieć osadnicza gminy jest silnie skoncentrowana. Prawie 32% ogółu mieszkańców zamieszkuje siedzibę gminy, 15% mieszkańców – drugą co do wielkości miejscowość – Wielki Komorsk. Kolejne dwie (Bzowo, Lipinki) koncentrują po 7,5% mieszkańców gminy, a Komorsk, Bąkowo, Płochocinek i Rulewo – 4 do 5,5%. Gmina charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. Przez gminę przebiega autostrada A1 wraz z węzłem Warlubie, droga krajowa, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, w ciągu których leżą tereny i miejscowości posiadające walory przyrodniczo-kulturowe, stanowiąc ważny element generujący ruch turystyczny.

Dobra jest też dostępność w pasażerskiej komunikacji kolejowej, gdyż przez gminę przebiega linia kolejowa znaczenia państwowego relacji Chorzów-Tczew.

Gmina Warlubie obfituje w szereg zasobów przyrodniczych, które z uwagi na ich znaczne walory przyrodniczo-krajobrazowe i często unikatowe typy środowiska objęte zostały różnymi formami ochrony.

Zachodnia część gminy leży w granicach Wdeckiego Parku Krajobrazowego, a wschodnia część gminy położona jest w granicach Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego dla których obowiązujące w ich obszarach zakazy i nakazy określają właściwe w sprawie rozporządzenia. Dla obu w/w parków krajobrazowych przewiduje się ustanowienie i wdrożenie w życie planów ochrony parków.

Centralna część gminy położona jest w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wschodniego Borów Tucholskich, dla którego obowiązujące w jego granicach zakazy i nakazy określa właściwe w sprawie rozporządzenie.

Kolejną formą ochrony przyrody występującą na terenie gminy jest zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina rzeki Sobińska Struga”, w granicach którego leżą niewielkie fragmenty terenu gminy Warlubie położone wzdłuż zachodniej granicy gminy.

W granicach gminy występują również pomniki przyrody ujęte w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, głównie w postaci pojedynczych drzew lub alei drzew oraz użytki ekologiczne, reprezentowane zasadniczo przez bagna, ustanowione Rozporządzeniami Wojewody Bydgoskiego.

Cały obszar gminy leży w granicach “Leśnego Kompleksu Promocyjnego “Bory Tucholskie” i Rezerwatu Biosfery Bory Tucholskie, a zachodnia część gminy stanowi otulinę w granicach sieci ekologicznej Natura 2000.

Główne funkcje gminy to: rolnictwo, leśnictwo z uzupełniającą funkcją usługowo-produkcyjną oraz rozwijającą się funkcją turystyczną. Podstawową funkcją gminy jest produkcja rolna. Rolniczy charakter gminy, brak większych zakładów przemysłowych, sprawia, że miłośnicy przyrody mogą tu znaleźć wiele ciekawych miejsc.

DEMOGRAFIA

Tabela 1. Ludność zamieszkująca Gminę Warlubie

Mieszkańcy	Mieszkańcy stali	Mieszkańcy czasowi
2017	6338	191
2018	6300	177

Tabela 2. Podział ludności gminy na grupy wiekowe

Podział wiekowy	Liczba osób
0-6 lat	486
7-18 lat	895
19-60 lat kobiety 19-65 lat mężczyźni	3890
61+ kobiety 65+ mężczyźni	1029

WYKAZ ILOŚCIOWY MIESZKAŃCÓW Stan na dzień: 2018.12.31

Miejscowość	Ulica	Mieszkańcy		
		stali	czasowi	aktualni
BAKOWO		341	36	377
BAKOWSKI MŁYN		27	1	28
BLIZAWY		31	4	35
BOROWY MŁYN		2	1	3
BORSUKOWO		5		5
BURSZTYNOWO		1		1
BUŚNIA		161	5	166
BZOWO		463	9	472
CIEMNY LAS		6		6
DĘBOWE		1		1

GRABOWA GÓRA		8		8
JEŻEWNICA		1		1
KOMORSK	BZOWSKA	108	4	112
	GRUDZIĄDZKA	171	11	182
	NOWSKA	98	2	100
	Razem	377	17	394
KRUSZE		221		221
KRZEWINY		55		55
KURZEJEWO		185	1	186
KUŹNICA		7	2	9
LIPINKI		476	11	487
MĄTASEK		66		66
NOWA HUTA		3		3
OSIEK		73		73
PŁOCHOCIN		216	7	223
PŁOCHOCINEK		288	7	295
PRZEWODNIK		22	1	23
RULEWO		253		253
RYBNO		16	1	17
RYNKÓW		5		5
STARA HUTA		46	2	48
ŚREDNIA HUTA		53	3	56
WARLUBIE	BAKOWSKA	344	9	353
	BŁ. S. MARIII HELIODORY	17	2	19
	BRONISŁAWA MALINOWSKIEGO	31		31
	DOMY KOLEJOWE	101		101
	DWORCOWA	167	1	168
	GRUDZIĄDZKA	120	3	123
	KOMORSKA	94	1	95
	KS.FR.BĄCZKOWSKIEGO	28	1	29
	KWIATOWA	2		2
	LIPOWA	93		93
	MARIII KONOPNICKIEJ	27	1	28
	PŁOCHOCIŃSKA	33		33
	POLNA	21		21
	SPOKOJNA	12		12
	STAROGARDZKA	31	1	32

	SZKOLNA	207	33	240
	WIEJSKA	160	1	161
	WINCENTEGO WITOSA	75	4	79
	WITOLDA BIELOWSKIEGO	39	2	41
	WŁADYSŁAWA REYMONTA	35		35
	WYBUDOWANIE NOWSKIE	66	1	67
	WYBUDOWANIE ZA TORAMI	91		91
	ZA KOLEJĄ	24		24
	ZAWADZKA	119		119
	Razem	1937	60	1997
WIELKI KOMORSK	ALEKSANDRA	63	1	64
	GRUDZIĄDZKA	173	1	174
	KOŚCIELNA GÓRA	23	1	24
	KOZŁOWIEC	92	1	93
	LISI KĄT	26		26
	NADRZECZNA	94		94
	NOWOMOSTOWA	69	1	70
	NOWSKA A	114	1	115
	NOWSKA B	25		25
	PRĄDKI	38	1	39
	WARLUBSKA	163	2	165
	ZAWADZKA GÓRA	51		51
	Razem	931	9	940
ZAMCZYSKA		23		23
	Razem	6300	177	

Liczba mieszkańców ogółem w gminie: 6 477

V. GOSPODARKA

Liczba podmiotów gospodarczych w gminie znajduje się na dość niskim poziomie, mimo, iż w ostatnich latach odnotowywano jej systematyczny wzrost. W porównaniu 6 z danymi z 2010 roku liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, w rejestrze REGON, zwiększyła się o 12%. Obecnie zarejestrowanych jest 420 podmiotów gospodarczych, w tym 13 w sektorze publicznym i 407 w sektorze prywatnym (tab. 1). Największy udział mają firmy zajmujące się działalnością przemysłową, budowlaną i usługową. Zarejestrowane w gminie podmioty gospodarcze stanowią ok. 2,5% podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w Powiecie Warszawskim Zachodnim

VI. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY

VII.1. DROGI

Długość dróg w poszczególnych kategoriach na terenie Gminy Warlubie

➤ Autostrada (AI)	10,5 km
➤ Drogi krajowe (91)	9,0 km
➤ Drogi wojewódzkie	35,4 km
➤ Drogi powiatowe	46,574 km
➤ Drogi gminne	61,91 km

Przez teren gminy Warlubie przebiega także linia kolejowa nr 131 (Chorzów Batory – Tczew. Trasa jest traktem o znaczeniu państwowym. Pod względem technicznym jest to linia magistralna, dwutorowa i zelektryfikowana. Linia przebiega w VI paneuropejskim korytarzu transportowym i jest ujęta w systemach: AGC (międzynarodowe linie – E dla transportu pasażerskiego) i AGTC (międzynarodowe linie transportu kombinowanego) jako linia uzupełniająca. Na linii tej odbywają się przewozy pasażerskie oraz towarowe.

W obszarze gminy Warlubie znajduje się również stacja kolejowa zlokalizowana w miejscowości Warlubie. Przewozy pasażerskie mają charakter regionalny.

W latach 2010 – 2018 na bieżąco realizowano zadania inwestycyjne w zakresie dróg publicznych i gminnych. W samym 2018 roku wykonanie wydatków majątkowych na przedmiotowe cele wyniosło 1 721 690,33 zł, w tym 400 000,00 zł jako dotacja dla Powiatu Świeckiego na zadanie pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1204C Jaszczerek – Lipinki – Dąbrowa”

Całkowita długość dróg posiadających numery wg. stanu na 31.12.2018r. wynosi- 45,092 km.

Całkowita długość dróg gminnych posiadających zatwierdzoną organizację ruchu wynosi 1,47 km.

VI.II. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Gmina Warlubie jest zwodociągowana w 91%.

Sieć wodociągowa, zaopatrująca lokalną ludność w wodę, zasilana jest z trzech ujęć wody:

- ujęcie Bąkowo – wydajność 1656 m³/dobę. Pobór wody z układów czwartorzędowych o głębokości 90 – 92m. Z ujęcia wodę otrzymują mieszkańcy wsi: Warlubia, Płochocina, Płochocinka, Bąkowa, Bzowa, Krusz, Rulewa i Buśni.

- ujęcie Warlubie – wydajność 1392 m³/dobę. Pobór wody z utworów czwartorzędowych o głębokości 73 – 75 m. Z ujęcia wodę otrzymują mieszkańcy wsi: części Warlubia, Komórsk, Wielki Komórsk, Kurzejewo, Płochocin i Płochocinek,

- ujęcie Lipinki – wydajność 48 m³/dobę. Pobór wody z utworów czwartorzędowych o głębokości 26 m. Z ujęcia wodę otrzymują mieszkańcy sołectwa Lipinki,

Na terenie Gminy zlokalizowane jest również ujęcie zakładowe w Rulewie o wydajności 54 m³/godzinę. Długość sieci wodociągowej na terenie Gminy wynosi 103,5 km. Korzysta z niej 5850 mieszkańców.

Średnie zużycie wody w gminie Warlubie na jednego mieszkańca wynosi ok. 28,5 m³.

Sieć wodociągowa w gminie Warlubie.

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ
Długość sieci wodociągowej	123,2 km
Ilość osób korzystających z sieci	5850
Ilość wody dostarczonej do gospodarstw	236,9 tys. m ³
Ilość przyłączy wodociągowych	1303 szt.
Średnie zużycie wody na mieszkańca	28,5 m ³

Gmina Warlubie skanalizowana jest w ok. 42%.

Całkowita długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy wynosi ok.38,6 km. Korzysta z niej ok. 2700 osób. We wschodniej części wsi Warlubie zlokalizowana jest mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości do 1000 m³/dobę. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do Strugi Komorsk i dalej do rzeki Mąrawy.

Pozostałe gospodarstwa, na obszarze Gminy, problem odprowadzania ścieków rozwiązały instalując przydomowe oczyszczalnie ścieków lub korzystając ze zbiorników bezodpływowych.

Sieć kanalizacyjna w gminie Warlubie	
WSKAŹNIK	WARTOŚĆ
Długość sieci kanalizacyjnej	ok. 38,6 km
Ilość osób korzystających z sieci	2700
Ilość przyłączy do budynków	402 szt.
Ilość ścieków odprowadzana	228,7 tys. m ³

Obiektami Stacji Uzdatniania Wody w Lipinkach, Warlubiu oraz Bąkowie wraz z siecią wodociągową o łącznej długości 123,2 km administruje Zakład Usług Komunalnych w Warlubiu. Największa SUW znajdująca się w Bąkowie, na terenie, której znajdują się trzy głębinowe ujęcia wody. Stacja zaopatruje w wodę mieszkańców Warlubia, Płochocina, Płochocinka, Bąkowa, Bzowa, Krusz, Rulewa i Buśni. Z SUW Warlubie woda dostarczana jest do mieszkańców Wielkiego Komorska, Komorska, Kurzejewa, Płochocina, Płochocinka oraz części Warlubia. SUW Lipinki zaopatruje w wodę mieszkańców sołectwa Lipinki. SUW Warlubie i Lipinki posiadają po dwa ujęcia wody.

Zakład zaopatruje w wodę 1303 odbiorców, w tym 1210 do budynków mieszkalnych.

W roku 2018 dostarczono do odbiorców 236,9 tys. m³ wody, w tym 218,9 tys. m³ do gospodarstw indywidualnych.

Ponadto Zakład administruje mechaniczno-biologiczną oczyszczalnią ścieków w Warlubiu o przepustowości projektowej Q_{śrd} do 1000 m³/dobę wraz z infrastrukturą kanalizacji sanitarnej, w której skład wchodzi obiekty głównych przepompowni i tłoczni ścieków, przepompownie ścieków przydomowych, sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 38,6 km wraz z 382 przyłączami.

W roku 2018 oczyszczalnia przyjęła 228,7 tys.m³ ścieków, w tym 121,7 m³ ścieków od zakładów przemysłowych oraz 3 tys.m³ dowiezionych taborem asenizacyjnym.

Ścieki komunalne, które zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 16 ustawy Prawo wodne, stanowią „ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy

w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych oczyszczanie są w gminnej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków komunalnych zlokalizowanej na działce Nr 491 w miejscowości Warlubie w gminie Warlubie, powiat świecki (wsp. geograficzne oczyszczalni N 53°35'22,91"; S 18°38'27,15"). Użytkownikiem eksploatowanej oczyszczalni jest Zakład Usług Komunalnych w Warlubiu ul. Dworcowa 15.

Decyzją Starosty Świeckiego z dnia 29 marca 2010 roku wydane zostało pozwolenie wodnoprawne znak OŚ-6223/10/2010 na odprowadzanie oczyszczonych ścieków z rozbudowanej oczyszczalni ścieków w Warlubiu do Strugi Komórsk, w km 7+ 025 w ilości Q_{sr}.max h do 90 m³/h, Q_{sr}d do 1000 m³/d, Q_{sr}.maxd do 1300 m³ / d. Pozwolenie wodnoprawne udzielone jest do 31 marca 2020 r. Zgodnie z decyzją koncentracja zanieczyszczeń zawartych w ściekach po ich oczyszczeniu, mierzona na wylocie do odbiornika ścieków (Struga Komórsk) nie może przekraczać poniższych wskaźników zanieczyszczeń:

- ChZT < 125 mgO₂/l,
- BZT₅ < 25 m mgO₂/l,
- Zawiesina ogólna < 35 mg/l,
- Azot ogólny < 30 mg N/l,
- Fosfor ogólny < 2 mgP/l,

Temperatura oczyszczonych ścieków nie może przekraczać 35 °C, zaś odczyn pH powinien zawierać się w granicach od 6,5 do 9,0.

Decyzją Starosty Świeckiego z dnia 31 stycznia 2013 znak OŚ.6341.1.2013 zmieniono decyzje z dnia 29 marca 2010 roku znak OŚ-6223/10/2010 z pkt. dotyczącym wskaźnika zanieczyszczeń - Fosfor ogólny < 2 mgP/l zmieniano na Fosfor ogólny < 5 mgP/l pozostałe ustalenia decyzji pozostały bez zmian.

Technologia oczyszczania ścieków

1. Usuwanie części stałych na kratkach mechanicznych

Mechaniczne oczyszczalnie ścieków odbywa się w zblokowanym sitopiaskowniku, z sitem spiralnym, prasą skrawek, piaskownikiem poziomym i odłuszczaczem. Sito wyposażone jest w prasę do skratek.

2. Usuwanie piasku i zawiesiny flotującej

W/w proces prowadzony jest w piaskowniku i płuczce piasku. Mieszanina ścieków z piaskiem podana zostanie z piaskownika do płuczki, w której następuje rozdzielanie piasku oraz ścieków z zawartymi w nich częściami organicznymi. Odseparowane w sicie, piaskowniku i płuczce części stałe tj. skrawki, piasek i tłuszcze gromadzone będą w zamkniętych workach foliowych i pojemnikach, dezynfekowane i okresowo wywożone na skaldowsko odpadów.

3. Oczyszczanie biologiczne

Oczyszczanie biologiczne prowadzone jest w komorach osadu. Mieszanie ścieków w zbiorniku prowadzone jest za pomocą mieszadeł wolnoobrotowych, wyposażone są również w system napowietrzania drobnopęcherzykowego. W osadniku wtórnym znajduje się zgarniacz denny i zgarniacz części pływających. Osad nadmierny, zatrzymywany w osadnikach przetłaczany jest do magazynu osadu nadmiernego.

Zakres analiz ścieków odprowadzanych z oczyszczalni ścieków przedstawiać się będzie następująco:

- pięciodobowe biochemiczne zapotrzebowanie tlenu (BZT₅), oznaczane z dodatkiem inhibitora nitryfikacji,
- chemiczne zapotrzebowanie tlenu (ChZT_{Cr}), oznaczane metodą dwuchromianową,
- zawiesiny ogólne,
- ogólny węgiel organiczny (OWO),
- azot amonowy,
- azot azotanowy,
- azot ogólny,
- fosfor ogólny.

Ścieki podczyszczone odprowadzane z terenu oczyszczalni badane są raz w miesiącu.

Projektowana wydajność oczyszczalni ścieków wyrażana w RLM wynosi 8980 -zgodnie z projektem budowlanym. Na terenie oczyszczalni nie planuje się inwestycji.

Ścieki przemysłowe zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego pochodzą z funkcjonującego zakładu spożywczego (mlecznego) PHU JAGR Sp. z o.o. Posiada on pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków - Decyzja z dnia 10 kwietnia 2013 r. znak OŚ 6341.22.2013 wydana przez Starostę Świeckiego dla PHU JAGR sp. z o.o. Zgodnie z warunkami pozwoleń, średniodobowa ilość ścieków przemysłowych pochodzących z tych zakładów i wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych wynosi maksymalnie ok. 487 m³/d.

VII. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

W celu realizacji polityki ekologicznej państwa, jednym z elementów aktualizacji i opracowania niniejszego Programu jest uwzględnienie oceny osiągnięcia celów ekologicznych wskazanych w „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Warlubie na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 r.”.

Cele i kierunki interwencji wyznaczone w Programie ochrony środowiska dla Gminy Warlubie:

1. Cel: Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza

Kierunki interwencji:

- poprawa jakości powietrza,
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw stałych,
- ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych.

2. Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego

Kierunki interwencji:

- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- poprawa efektywności energetycznej.

3. Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunki interwencji:

- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej,
- zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,

- ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi.
4. Cel: Zminimalizowanie oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego
Kierunki interwencji:
- ochrona przed hałasem,
 - minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka i środowisko.
5. Cel: Racjonalna gospodarka odpadami
Kierunki interwencji:
- ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów,
 - likwidacja azbestu.
6. Cel: Przeciwdziałanie awariom i zagrożeniom środowiska, m.in. powodziom, suszom, wiatrom huraganowym, nawalnym deszczom, awariom instalacji przemysłowych
Kierunki interwencji:
- ochrona przed podtopieniami i skutkami suszy,
 - rozwój systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych.
7. Cel: Dalsza ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych
Kierunki interwencji:
- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
 - promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki,
 - ochrona powierzchni i spójności lasów.
8. Cel: Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych
Kierunki interwencji:
- ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów gleb,
 - ochrona i racjonalne wykorzystanie kopalin,
 - ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych w miejscach występowania obszarów szczególnie narażonych.
9. Cel: Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy
Kierunki interwencji:
- pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań.

Ad.1. Cel: Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza

W celu poprawy powietrza atmosferycznego Gmina Warlubie w latach 2016-2018 zrealizowała następujące zadania:

- poprawa jakości powietrza,
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw stałych,
- ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.] w		
	2016	2017	2018
Przebudowa drogi powiatowej nr 1204C Jaszczerek - Lipinki - Dąbrowa			400 000,00

Przebudowa drogi gminnej nr 030208C w miejscowości Płochocinek w nawierzchni asfaltowej			387 357,75
Wykonanie odcinka drogi gminnej na działce nr 33 w m. Bzowo w technologii asfaltu			199 785,87
Przebudowa ulic: Wiejskiej Lipowej, bł S. Marii Heliodory, Bronisława Malinowskiego i Kwiatowej			27 868,73 zł
Przebudowa drogi gminnej nr 030214 w miejscowości Bąkowo w nawierzchni asfaltowej			595 677,98
Zakup walca i zakup równiarki drogowej			111 000,00
Remont kotła CO w budynku komunalnym w miejscowości Lipinki			8 979,00
Przebudowa drogi powiatowej nr 1220C Wielki Komorsk - Warlubie		400 000,00	
Przebudowa drogi nr 032011C w miejscowości Wielki Komorsk		633 209,85 zł	
Droga pożarowa przy SP Wielki Komorska		39 961,48	
Droga Bąkowo – Rulewo		503 220,12	
Przebudowa drogi powiatowej nr 1224C Płochocin - Bąkowo oraz 1223C Płochocinek -Płochocin	250 000,00		
Przebudowa ulicy Domy Kolejowe w miejscowości Warlubie	101 000,00		

Ad.2. Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego

Kierunki interwencji:

- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- poprawa efektywności energetycznej.

Racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego jest jednym z istotnym elementów zrównoważonego rozwoju, zarówno w dziedzinie energetyki jak i ekologii. Stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii zależy od zasobów i technologii ich przetwarzania. Konieczność wykorzystywania alternatywnych źródeł wynika głównie z potrzeby ograniczenia szkodliwych produktów spalania pierwotnych nośników (węgla i jego odmian), ograniczonej ilości źródeł kopalnych, jak również dążenia do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego poszczególnych regionów.

Energia odnawialna zwana również energią ekologicznie czystą lub zieloną powstaje przy wykorzystaniu naturalnych nośników, jakimi są: energia kinetyczna wiatru, energia spiętrzeń lub gorącej wody, energia powstała przy spalaniu biomasy i/lub biogazu oraz energia słoneczna. Konieczność wykorzystania alternatywnych źródeł energii wynika głównie z potrzeby ograniczenia szkodliwych produktów spalania pierwotnych nośników (węgla i jego odmian), wyczerpywania się

źródeł kopalnych, jak również dążenia do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego poszczególnych regionów. Gmina Warlubie posiada pewne predyspozycje środowiskowe do wykorzystania energii z wiatru, pozyskiwania energii z promieniowania słonecznego oraz spalania biomasy. Na terenie gminy znajdują się trzy elektrownie wiatrowe.

W 2018 roku zakupiono 5 szt. ledowych lamp hybrydowych o mocy 70 W na stalowych 9 metrowych słupach wraz z turbiną wiatrową oraz dwoma modułami fotowoltaicznymi. Lampy zostały zamontowane w następujących lokalizacjach:

- Lipinki przy drodze gminnej za remizą OSP szt. 1
- Wielkim Komorsku na ul. Bzowskiej szt. 1
- Kruszach szt. 2
- Bąkowski Młyn szt. 1

Łączna kwota wydatku =84 650,00 zł.

Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę oświetlenia na mniej energochłonne
Liczba wymienionych opraw świetlnych ok. 20 rocznie.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.] w		
	2016	2017	2018
Montaż oświetlenia drogowego	35.600,00	30.800,00	84 650,00

Ad.3. Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunki interwencji:

- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej,
- zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
- ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi.

Realizowane cele dotyczą ochrony zasobów wodnych, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, a także racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych:

- ograniczenie i eliminacja zanieczyszczeń wód spowodowanych działalnością rolniczą, rozwój gospodarki wodno-ściekowej,
- propagowanie ograniczeń w stosowaniu nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin – np. gospodarstwa ekologiczne,
- zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych i wytypowanie miejsc pod następne (zmniejszenie możliwości przemieszczania i spływu zanieczyszczeń),
- kontrola nad magazynowaniem i postępowaniem ze ściekami gromadzonymi w szambach,
- wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (oczyszczalnie przydomowe), w miejscach, gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej,
- propagowanie racjonalnego (oszczędnego) wykorzystania wody,
- stosowanie zasad ujętych w Kodeksie Dobrych Praktyk Rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- wspieranie rolnictwa ekologicznego,

- weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód.

Działania inwestycyjne w Gminie Warlubie dotyczyły:

- rozbudowy sieci kanalizacyjnej,
- rozbudowy sieci kanalizacyjnej,
- modernizacji tłoczni ścieków w Bąkowie,
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.] w 2018
Budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Kurzejewo, Komorsk i Wielki Komorsk	1 035 037,49
Wykonanie sieci wodociągowej w miejscowości Ciemny Las i Mątasek.	657 269,62
Budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą i przepompowniami przydomowymi w miejscowości Płochocin.	56 184,00
Budowa sieci wodociągowej w Buśni. (1,2 km)	143 686,72 zł,
Modernizacja tłoczni ścieków w Bąkowie	169 843,28
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w m. Bzowo	wybudowana przed 2016

Na terenie Gminy Warlubie znajdują się trzy Stacje Uzdatniania Wody z głębinowymi ujęciami wody:

- SUW Warlubie zlokalizowana na działce geodezyjnej nr 26/1 i 39/1, miejscowości obsługiwane: Warlubie, Wielki Komorsk, Komorsk
- SUW Bąkowo zlokalizowana na działce geodezyjnej nr 58/1, 62/2, 62/4, miejscowości obsługiwane: Warlubie, Bąkowo, Rulewo, Buśnia, Bzowo, Krusze, Płochocin, Płochocinek
- SUW Lipinki zlokalizowana na działce geodezyjnej nr. 858/3, miejscowości obsługiwane: Lipinki, Stara Huta, Średnia Huta, Zamczyska, Mątasek Łączny pobór wody z ujęć na terenie Gminy Warlubie rokrocznie wzrasta, w roku 2016 wyniósł 279,5 tys.m³, w 2017 roku 277,6 tys.m³, zaś w 2018 roku 294,2 tys.m³.

Z kanalizacji sanitarnej korzysta na terenie gminy 696 mieszkańców miejscowości Warlubie, Bąkowo, Rulewo, Płochocin i Bzowo.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, likwidacja zbiorników bezodpływowych

Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków ok. 60

Ad.4. Cel: Zminimalizowanie oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

Kierunki interwencji:

- ochrona przed hałasem,
- minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka i środowisko.

Działania w ramach ochrony mieszkańców gminy przed hałasem polegają na remoncie dróg bitumicznych oraz tłoczniowych jak również realizacji nowych dróg bitumicznych. Informacje na temat realizacji tego typu inwestycji opisano w podrozdziale powyżej.

Ponadto ochrona przed hałasem realizowana w ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż Autostrady A-1 od km 65+789 (granica województwa pomorskiego) do km 151 +900 (węzeł Czerniewice).

Realizacja zadania przebiega poprzez tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymaganiami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska. W analizowanych latach na terenie Gminy Warlubie Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy nie prowadzi kontroli w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego. Wyniki monitoringu oraz monitorowane tereny umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej wspomnianej instytucji.

Ad.5. Cel: Racjonalna gospodarka odpadami

Kierunki interwencji:

- Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów;
- Likwidacja azbestu;

Przedsięwzięcia podejmowane w dziedzinie gospodarki odpadami na terenie Gminy:

- objęcie wszystkich mieszkańców systemem odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów,
- zapewnienia mieszkańcom możliwości pozbywania się problemowych odpadów w sposób zgodny z wymaganiami środowiskowymi dzięki funkcjonowaniu Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych znajdującego się przy Oczyszczalni Ścieków w Warlubiu, ulica Komorska,
- działania edukacyjne skierowane do mieszkańców Gminy i przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy,
- prowadzenia akcji dofinansowania osobom fizycznym do utylizacji wyrobów zawierających azbest i zwiększenie dofinansowania na ten cel.

Do w latach 2016-2018 obowiązywał na terenie gminy regulaminu utrzymania czystości i porządku uchwalony Uchwałą NR XXI/120/2016 Rady Gminy Warlubie z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Warlubie.

W ramach regulaminu właściciele nieruchomości obowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania, a odbierający odpady do odbierania następujących rodzajów odpadów:

- 1) papieru i tektury, oraz opakowań z papieru i tektury;
- 2) szkła oraz opakowań szklanych;
- 3) tworzywa sztucznego, opakowań z tworzyw sztucznych oraz opakowań wielomateriałowych;
- 4) metali;
- 5) odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, a także odpadów zielonych;
- 6) zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- 7) mebli i innych odpadów wielkogabarytowych;
- 8) tekstyliów;
- 9) odpadów budowlanych i rozbiórkowych;
- 10) zużytych opon;

- 11) żużli i popiołów;
- 12) odpadów niebezpiecznych, a w szczególności przeterminowanych leków i termometrów rtęciowych, zużytych baterii i akumulatorów, chemikaliów, opakowań po nawozach sztucznych i środkach ochrony roślin, farb, rozpuszczalników;
- 13) niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, w tym popiołów.

Dla potrzeb selektywnej zbiórki odpadów stosuje się następujące oznakowania kolorystyczne pojemników lub worków:

- 1) kolor niebieski - do zbierania papieru i tektury, oraz opakowań z papieru i tektury;
- 2) kolor zielony - do zbierania szkła, oraz opakowań szklanych;
- 3) kolor żółty- do zbierania tworzyw sztucznych, opakowań z tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych oraz metali;
- 4) kolor brązowy- do zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, a także odpadów zielonych.

Regulamin określa szczegółowy sposób pozbywania się odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości:

- 1) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne należy zbierać w pojemnikach, a w terminach odbioru odpadów udostępnić przedsiębiorcy odbierającemu odpady komunalne;
- 2) papier i tekturę, oraz opakowania z papieru i tektury, szkło, oraz opakowania szklane, tworzywa sztuczne, opakowania z tworzyw sztucznych oraz opakowania wielomateriałowe, metal należy zbierać w pojemnikach lub workach do tego przeznaczonych, a w terminach odbioru odpadów udostępnić przedsiębiorcy odbierającemu odpady komunalne;
- 3) bioodpady oraz odpady zielone należy zbierać w pojemnikach lub workach do tego przeznaczonych, a w terminach odbioru odpadów udostępnić przedsiębiorcy;
- 4) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, tekstylia, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony należy przekazywać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych lub przekazać przedsiębiorcy odbierającemu odpady komunalne podczas organizowanych zbiórek odpadów tego typu;
- 5) odpady niebezpieczne, a w szczególności przeterminowane leki i termometry rtęciowe, zużyte baterie i akumulatory, chemikalia, opakowania po nawozach sztucznych i środkach ochrony roślin, farby, rozpuszczalniki - przekazywać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, lub gromadzić w przeznaczonych do tego pojemnikach w aptekach (leki i termometry), budynkach użyteczności publicznej (baterie), lub przekazywać do punktów sprzedaży (chemikalia, akumulatory);
- 6) żużle i popioły gromadzić w pojemnikach przeznaczonych na zmieszane odpady komunalne, lub w przypadku wyposażenia nieruchomości w osobny pojemnik na popiół.

Przez rok 2018 zebrano 1881,07 Mg odpadów nieulegających biodegradacji, z czego 1172,12 Mg to odpady o kodzie 20 03 01 oraz 65,980 Mg odpadów biodegradowalnych. Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła to 34,56%. Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych to 91,9%. Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania to 43,62%.

Biorąc pod uwagę lata wcześniejsze wzrasta ilość zbieranych odpadów oraz przekazywanych do PSZOK. Wzrasta również udział odpadów podawanych selektywnej zbiórce oraz poziom recyklingu oraz odpadów ulegających biodegradacji, co jest kierunkiem korzystnym w celu osiągnięcia zamierzonych celów.

Usuwanie azbestu odbywa się na zasadzie zgłoszenia pisemnego właściciela budynku.

Upoważniona do tego firma, posiadająca odpowiednie zezwolenie przeprowadza demontaż, transport i unieszkodliwienie odpadów azbestowych oraz raportuje swoją działalność w postaci karty przekazania odpadu i protokołu odbioru. Koszty usunięcia wyrobów azbestowych z nieruchomości mieszkańców pokrywa Gmina przy wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. W okresie od 18.06.2018 r. do 20.11.2018 r. zrealizowano zadanie pn. „Demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest pochodzących z terenu Gminy Warlubie”. Wykonawcą zadania była firma „Eco-Pol” Sp. z o.o. z siedzibą w Pruszczu.

Zakres rzeczowy realizacji przedmiotowego zadania obejmował:

- demontaż, transport i utylizację odpadów azbestowych z 8 obiektów, w ilości 23,235 Mg;
- transport i utylizację odpadów azbestowych z 16 obiektów, w ilości 49,568 Mg.

Łączna ilość usuniętych odpadów w 2018 r. wyniosła 72,803 Mg

Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w latach 2016-2018 wyniosła 167,3 Mg.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.] w		
	2016	2017	2018
Demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest pochodzących z terenu Gminy Warlubie	23.649,30	15.445,56	18.769,23

Ad.6. Cel: Przeciwdziałanie awariom i zagrożeniom środowiska, m.in. powodziom, suszom, wiatrom huraganowym, nawalnym deszczom, awariom instalacji przemysłowych

- ochrona przed podtopieniami i skutkami suszy,
- rozwój systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.] w 2018
Zakup samochodu pożarniczego dla OSP Krusze	75 000,00
Zakup sprzęt dla OSP Warlubie, Wielki Komorsk i Lipinki	44 541,00

Ad.7. Cel: Dalsza ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych

Kierunki interwencji:

- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki,
- ochrona powierzchni i spójności lasów.

Ilość rowów melioracyjnych objętych konserwacją 150.

Ad.8. Cel: Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

- ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów gleb,

- ochrona i racjonalne wykorzystanie kopalin,
- ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych w miejscach występowania obszarów szczególnie narażonych.

Celami w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb są:

- identyfikacja i likwidacja zagrożeń powierzchni ziemi,
- ochrona zasobów gleb nadających się do wykorzystania rolniczego i leśnego przed ich przeznaczeniem na inne cele m.in. poprzez ich ochronę w Stadium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Warlubie.
- ograniczanie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe.

Działania inwestycyjne Gminy polegały na:

- likwidowaniu terenów dzikich składowisk odpadów,
- wspieranie dobrych praktyk rolniczych i przestrzegania zasad dotyczących ochrony gleb w działalności gospodarczej,
- edukacja ekologicznej rolników, kursy i szkolenia.

Wszystkie działania podejmowane w zakresie gospodarki odpadami jednocześnie przyczyniają się do ochrony powierzchni ziemi i gleb.

Ad.9. Cel: Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy

Kierunki interwencji:

- Pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań.

Działania w zakresie ochrony przyrody i środowiska naturalnego, edukacja ekologiczna w PSP w Warlubiu.

Rok 2016

- 1) Konkurs ekologiczny - Las szansą na zdrowie – gimnazjum,
- 2) Sprzątanie Świata - wyjazd do lasu, podnoszenie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży,
- 3) Przyrodniczy konkurs plastyczny - ochrona środowiska przyrodniczego,
- 4) Dzień Ziemi - kampania informacyjna na temat segregacji odpadów,
- 5) Koło przyrodniczo - ekologiczne dla uczniów klas VI.

Rok 2017

- 1) Dzień Ziemi - właściwe postępowanie z odpadami – przedstawienie,
- 2) Sprzątanie Świata - wyjazd do lasu; konkurs plastyczny - znaczenie środowiska przyrodniczego, ochrona przyrody dla przyszłych pokoleń,
- 3) Innowacja pedagogiczna - Koło przyrodniczo – ekologiczne,
- 4) Dzień Bociana - audycja dla uczniów klas I – III,
- 5) Warsztaty ekologiczne w Przysieku - tematyka: Punkty selektywnej zbiórki odpadów, recykling oraz segregacja odpadów komunalnych, ponowne wykorzystanie produktów

Rok 2018

- 1) Dzień Ziemi - przedstawienie ekologiczne,
- 2) Sprzątanie Świata - wyjazd do lasu,

- 3) Przedstawienie - zrównoważony rozwój i edukacja ekologiczna,
- 4) Dzień Bociana – przedstawienie,
- 5) Zajęcia rozwijające kreatywność dzieci - Ekologia - dla klas IV.

Ponadto:

- 1) stała współpraca z Nadleśnictwami w Dąbrowie i Osiu - wyjazdy do lasu(realizacja tematyki ochrony przyrody i ekologii z podstawy programowej szkoły podstawowej), spotkania z leśnikami,
- 2) współpraca z Wdeckim Parkiem Krajobrazowym - lekcje tematyczne prowadzone przez pracowników parku,
- 3) przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach o tematyce przyrodniczej, ekologicznej i właściwej gospodarki odpadami,
- 4) lekcje wychowawcze o tematyce proekologicznej.

W Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Wielkim Komorsku prowadzone były następujące działania pobudzające aktywność dzieci i młodzieży w dziedzinie ochrony przyrody i środowiska naturalnego:

- 1) coroczna organizacja Powiatowego Konkursu Piosenki Ekologicznej w SP Wielki Komorsk,
- 2) udział w akcjach sprzątania świata – angażowanie wszystkich uczniów,
- 3) zbiórka surowców wtórnych: elektrośmieci, nakrętki, puszki, makulatura, baterie,
- 4) udział w akcji „Wiosna – nie wypalaj traw”,
- 5) coroczne wyjazdy do Nadleśnictwa Dąbrowa na ścieżki edukacyjne, podczas których poruszana jest tematyka ochrony środowiska naturalnego,
- 6) organizowanie wyjazdów do Zakładu Gospodarki Odpadami w Zakurzewie – zwiedzanie zakładu, warsztaty z pracownikami nt. segregacji odpadów, tworzenie zabawek z surowców wtórnych,
- 7) przygotowanie przez dzieci proekologicznego teatryku kukiełkowego powiązanego z oszczędzaniem wody, prądu, zbiórką surowców wtórnych i ochroną środowiska naturalnego,
- 8) coroczny udział uczniów w konkursach poruszających tematykę ochrony środowiska, gdzie nasi uczniowie zajmują czołowe miejsca:
 - Wojewódzki konkurs przyrodniczy organizowany przez Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy,
 - Wojewódzki Konkurs Plastyczny PSZOK,
 - Konkurs ekologiczny w Lipinkach – plastyczny i wiedzowy,
 - Konkurs plastyczny „Nad Wisłą piękną i czystą”.

Poruszanie tematyki edukacji ekologicznej, eliminowania negatywnych zachowań na godzinach wychowawczych, na plastyce, muzyce, technice, podczas zajęć edukacji przyrodniczej, na lekcjach przyrody i biologii, geografii oraz przy każdej nadarzającej się okazji.

Warunkiem osiągnięcia założonych celów ekologicznych jest konsekwentna realizacja działań określonych w Programie, jego okresowa weryfikacja i aktualizacja wraz z oceną skutków dla środowiska. Odpowiedzialni za to są uczestnicy wdrażania Programu.

Zarządzanie, realizacja i kontrola Programu na poziomie Gminy prowadzone są przez administrację gminną oraz przez inne instytucje (w zakresie i poprzez instrumenty określone ustawami). Analiza i ocena realizacji przedsięwzięć określonych w Programie prowadzona może być przy pomocy monitoringu opierającego się o dane własne gminy, dane statystyczne raporty Państwowego Monitoringu Środowiska (w tym WIOŚ w Bydgoszczy), a także o informacje uzyskane od jednostek realizujących przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska, w szczególności organów ochrony środowiska oraz administracji zespolonej i niezespolonej.

Monitoring będzie prowadzony w zakresie:

- zmian stanu środowiska,
- stopnia realizacji przyjętych celów ekologicznych,
- oceny wykonania i przyjętych działań,
- zmiany uwarunkowań realizacji Programu.

Zamieszczone w Programie poszczególne wskaźniki wdrażania oraz monitorowania efektywności realizacji celów ekologicznych pozwalają na ocenę zmian w środowisku, jakie następują w wyniku realizacji działań określonych w Programie. Obowiązkiem Wójta Gminy jest sporządzanie, co 2 lata Raportu z realizacji Programu, przedstawianego Radzie Gminy. Raport oraz ocena uwarunkowań realizacji Programu stanowiąc będą podstawę do aktualizacji strategii ochrony i poprawy stanu środowiska na kolejne 4 lata.

Tabela 3 Wskaźniki realizacji programu

Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Wskaźnik			
			Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Stan na 2018
Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Prowadzenie monitoringu powietrza	Liczba przekroczeń w strefie (dot. wartości substancji w powietrzu)	pył PM10, pył PM2,5, B(a)P (WIOŚ)	0	-
	Ograniczanie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw stałych	Modernizacja /wymiana indywidualnych źródeł ciepła. Liczba wymienionych nośników ciepła b.d.	Liczba wymienionych nośników ciepła	b.d.	b.d.	30
		Budowa sieci gazowniczej	Liczba powstałych przyłączy gazowych	0		15
	Termomodernizacja budynków	Termomodernizacja budynków należących do samorządów	Liczba przeprowadzonych termomodernizacji na rok	b.d.	b.d.	31
Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych	Wspieranie przedsięwzięć związanych	Liczba wydanych decyzji środowiskowych	1 (elektrownia)		3

	źródeł energii.	z wykorzystaniem instalacji solarnych i pomp ciepła	dla instalacji OZE	wiatrowa (Bzowo)		
	Poprawa efektywności energetycznej	Wymiana oświetlenia na mniej energochłonne	Liczba wymienionych opraw świetlnych	b,d,		60
Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych	a) udział jednolitych części wód (JCW) o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym (%) b) udziału JCW o stanie poniżej dobrego (%)	a) stan dobry - Jez. Radodzie rz b) stan umiarkowany - JCW poniżej Jez. Święte	Uzyskanie i utrzymanie dobrego stanu	b.d.
		Ustanawianie strefy ochronnej ujęć wody obejmującej teren ochrony bezpośredniej i pośredniej	Liczba ustanowionych stref ochronnych dla ujęć komunalnych	strefy bezpośrednie	3	3
	Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej	Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej	a) długość czynnej sieci kanalizacyjnej, b) ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	a) 32,4 km b) 33% (GUS)	a) brak wskaźnika b) w zależności od wielkości aglomeracji	a) 38,6 % b) 45,47%
		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, likwidacja zbiorników bezodpływowych	a) liczba przydomowych oczyszczalni ścieków b) liczba zbiorników bezodpływowych	a) ok. 25 szt. b) ok. 600 szt.		a) 60 b) 200
	Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki.	Rozwój sieci wodociągowej na terenie gminy	a) długość czynnej sieci wodociągowej, b) ludność korzystająca z sieci wodociągowej	a) 121,3 km b) 74,4% (GUS)		a) 123,2 b) 90,32
	Ochrona i zrównoważone gospodarowanie	Kontrola podmiotów gospodarczych	a) liczba skontrolowanych podmiotów	a) b. d.	kontrola	a) 5 kontroli

	zasobami wodnymi	posiadających pozwolenia wodnoprawne pod kątem przestrzegania norm i wytycznych zapisanych w tych decyzjach	b) zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem (tys. m3), c) udział przemysłu w zużyciu wody ogółem (%), d) udział rolnictwa i leśnictwa w zużyciu wody (%)	b) 368,1 tys.m3 c) 38% d) 0% (GUS)		b)294,2 tys.m3 c)b.d. d)0%
Zminimalizowanie oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego	Ochrona przed hałasem	Ochrona mieszkańców przed hałasem z instalacji przemysłowych przez wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	Liczba wydanych decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	b. d.	b. d.	b. d.
	Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka i środowisko	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Wyniki monitoringu natężenia promieniowania elektromagnetycznego	Bez przekroczeń	b. d.	b. d.
Racjonalna gospodarka odpadami	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym Wyniki monitoringu natężenia promieniowania elektromagnetycznego Bez przekroczeń	Objęcie wszystkich mieszkańców systemem odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów	% mieszkańców którzy złożyli deklaracje śmieciowe oraz % mieszkańców prowadzących selektywną zbiórkę	-100% gospodarstw domowych, - 93%	100% 100%	99% 83%
	Racjonalna gospodarka odpadami Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów	Minimalizacja składowanych odpadów	a) stopień redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do odpadów wytworzonych w 1995 r. (%) b) poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wybranych frakcji odpadów: papier, metale, tworzywa	a) 55,64% b) 42,34%	Do 2020r a) do 35% b) ponad 50%	a)43,62% b)34,57%

			sztuczne i szkło (% wagowo), c) poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (% wagowo),	c) 100%	c) ponad 70%	c)92%
	Zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk	Likwidowane na bieżąco	Na bieżąco	-
		Zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów komunalnych	Liczba zamkniętych i zrekultywowanych składowisk	1 składowisko	1	1
	Likwidacja azbestu	Pomoc w usuwaniu azbestu	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych	115 Mg UG Warlubie	1153,9 Mg UG Warlubie	167,3 Mg
Przeciwdziałanie awariom i zagrożeniom środowiska, m.in. powodziom, suszom, wiatrom huraganowym, nawałnym deszczom, awariom instalacji przemysłowych,	Ochrona przed powodzią i skutkami suszy	Okresowa konserwacja gruntowna urzędzeń melioracji wodnych szczegółowych na terenie gminy	Ilość rowów melioracyjnych objętych konserwacją	259,6	b.d.	150
Dalsza ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych	Ochrona przyrody	Bieżąca inwentaryzacja form ochrony przyrody; zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz tworzenie spójnego systemu obszarów chronionych	Powierzchnia obszarów objętych ochroną prawną	6084,94 ha (31% obszaru gminy)	b.d.	6084,94 ha (31% obszaru gminy)
			a) Obszary Natura 2000 objęte planami ochronnymi,	a) 3 na 3	100%	a) 3 na 3
			b) parki krajobrazowe objęte planem ochrony	b) 0 na 2		b) 0 na 2
		c) rezerwaty przyrody posiadające plany ochrony	c) 3 na 3		c) 3 na 3	
	Bieżąca ochrona	Liczba pomników	12 szt			12 szt.

		istniejących pomników przyrody	przyrody			
	Ochrona powierzchni i spójności lasów	Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w oparciu o zasady powszechnej ochrony lasów, zapewnienia trwałości ich użytkowania, zrównoważonego wykorzystywania wszystkich funkcji lasów oraz powiększania zasobów leśnych.	a) Lesistość gminy (%), b) powierzchnia gruntów zalesionych (ha w danym roku), c) powierzchnia odnowień lasów (ha w danym roku), d) powierzchnia lasów ochronnych	a) 57,8% b) ponad 2,5 ha c) ponad 56 ha d) 671,48 ha		a)55% b)0 c) 225 ha d) 3369 ha
Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych	Racjonalne wykorzystanie zasobów gleb	Prowadzenie rejestru zawierającego informacje o terenach na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi,	Powierzchnia terenów, na których przekroczone standardy jakości	Brak przekroczeń		b.d.
	Racjonalne wykorzystanie kopalin	Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin	Ilość wydanych koncesji	0	0	0

VIII. PODSUMOWANIE

Program ochrony środowiska opracowany dla Gminy Warlubie stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej na obszarze całej gminy. Realizacja zadań w latach 2017-2018, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych priorytetowych celów Programu ochrony środowiska dla Gminy Warlubie, zgodnych z polityką ekologiczną, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gminy - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Niniejszy Raport z realizacji Programu ochrony środowiska obejmuje lata 2016-2017. Raport przedstawia dotychczas podjęte działania w kontekście stanu środowiska na terenie Gminy. Stan środowiska na terenie Gminy nie uległ pogorszeniu. Gmina Warlubie we własnym zakresie oraz przy pomocy jednostek wyższego rzędu sukcesywnie realizuje zadania, kładąc szczególny nacisk na budowę i modernizację sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, modernizację dróg i przy tym

remonty chodników czy wymianę nośników ciepła na bardziej ekologiczne. Działania te w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy jakości środowiska na obszarze Gminy Warlubie. Szkoły na terenie gminy Warlubie czynnie włączają się w popularyzację pozytywnych postaw ekologicznych zarówno podczas zajęć lekcyjnych jak i pozalekcyjnych.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w Programie jednoznacznie można stwierdzić, że najważniejsze zadania są realizowane. Dowodem na to są wskaźniki oraz ilość wydatkowanych środków finansowanych na realizację zadań gminnych.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Gmina nieustannie stara się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych uczestnicząc we wszelkiego rodzaju konkursach. Wyniki prowadzonej polityki w zakresie poprawy stanu środowiska wskazują na powolną tendencję poprawy, jakości stanu środowiska zwłaszcza widoczne jest zaangażowanie w poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Pomimo tego nadal rozwiązania wymagają problemy ekologiczne gminy takie jak: niezadawalający stan techniczny dróg oraz niski procent ludności segregujących odpady, niski poziom recyklingu i przygotowania odpadów, niewielka ilość usuniętych wyrobów azbestowych w stosunku do roku docelowego.

Położenie gminy w otoczeniu form ochrony przyrody nie sprzyja możliwości wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, sprzyja jednak rozwojowi gminy w kierunku rolnictwa ekologicznego, agroturystyki i turystyki ekologicznej.

Zgodnie z zapisami obowiązującej ustawy *Prawo ochrony środowiska*, politykę ekologiczną przyjmuje się na 4 lata, z tym, że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata. Oznacza to, że w 2021 roku dokonana zostanie kolejna aktualizacja Programu wraz z aktualizacją listy przedsięwzięć krótkoterminowych w perspektywie czteroletniej oraz weryfikacja celów i kierunków priorytetowych.

Prowadzone w Gminie działania sprzyjają systematycznej poprawie jakości środowiska jako całości, chociaż na niektóre elementy takie jak np. jakość powietrza gmina nie posiada znaczącego wpływu. Wszystkie wykonywane zadania stawały się elementem realizacji celów i zadań zawartych w gminnym programie ochrony środowiska.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 r. poz.799, z późn.zm.) organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska, który przedstawia Radzie Gminy. Niniejszy dokument stanowi próbę weryfikacji zakresu zawartego w treści Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Warlubie oraz wstępną ocenę wykonania tego, co zostało zapisane w niniejszym programie.

W raporcie przedstawiono informacje odpowiadające zawartości przyjętego opracowania, obrazując zadania i przedsięwzięcia, które były zrealizowane, są rozpoczęte lub zakończone w ramach obowiązującego Programu, w okresie szczegółowym od 2016 do 2017 roku jak również częściowo za rok 2018. Ponadto uwzględniono inne informacje oraz zrealizowane inwestycje i zadania, które były istotne dla rozwoju systemu działań w zakresie ochrony środowiska, a które nie wynikały bezpośrednio z zapisów przyjętego programu.

Przewodnicząca Rady Gminy

Maria Jankowska